

ARADI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 49.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regele Ferdinánd I. (József Mih.) 28
TELEFON-SZÁM: 12.

ELŐFIZETÉS:
Egy évre 18. Lm
Fél évre 10 Lm
Egy negyed évre 6 Lm
Egy hónapra 2 Lm

POLITIKAI NAPILAP

Hirdetéseket
kiszámba szerint

Arad, 1921

Főszerkesztő
Staubert József.

Szombat, április 16.

Starcea követ — Horthynál.

József főherceg barátságát hirdeti.
Budapest. Horthy Miklós kormányzó vasárnap este Starcea román meghatalmazott minisztert és feleségét, valamint a román követség tagjait vacsorára hívta meg. A vacsorán a román meghatalmazott miniszter és Horthy kormányzó hosszabban elbeszélgettek a Románia és Magyarország között fennálló ellentétek kiküszöbölésének lehetőségéről. Politikai körökben azt hiszik, hogy a vacsorán elhangzott barátságos kijelentések nem maradnak következmények nélkül.

Lafayette. Az Echo de Paris interjút közöl József főherceggel, aki kijelentette, hogy Magyarország függetlensége európai érdek. Magyarország eminens érdeke, hogy örökre-et legyen szakadva Ausztriától. Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a kis antántról, azt válaszolta a főherceg, hogy szükségesnek tartja, hogy a kölcsönös megértés politikája bevezetessék és hogy feltétlenül szükséges, hogy Magyarország úgy a kis, mint a nagy antántal barátságos lábon éljen.

Gróza Péter Erdély minisztere.

(Erdély főkormányzót is kap.)
Cluj (Kolozsvár). Tanasescu helygyi államtitkár Gróza Péternek, erdélyi miniszterre való kinevezéséről a következőleg nyilatkozott:
Gróza az összes volt magyar területek, vagyis Erdély, Bánát, Máramaros és a Körösvidék minisztere lesz. A kinevezés azért történt, hogy az új területek állandó és minél jobb kapcsolatba kerüljenek az anyaországgal és így az új miniszterrel a bucaresti kormány mellett közvetlen dispozensik lesz. A miniszter egyelőre nem foglalja el hivatalát, hanem előbb meg akar ismerkedni a viszonyokkal és e célból Clujra (Kolozsvárra) jön, ahol kellően informálni fogjuk. Afelől még nem történt elhatározás, hogy hol fog a miniszter állandóan tartózkodni. A legtöbb valószínűség az, hogy állandó székhelye Bucarestben lesz, mivel a minisztertanácsokon is részt kell vennie. A kormány azt akarja, hogy az új területeknek Bucarestben és Clujon (Kolozsváron) is legyen képviselője és azért Mihály Tivadar az egységesítő bizottság elnöke megmarad állásában és az Erdély főkormányzója címet kapja.

lője és azért Mihály Tivadar az egységesítő bizottság elnöke megmarad állásában és az Erdély főkormányzója címet kapja.

Clemenceau a béke csodáiról.

(A németek vezekeljenek)
Clemenceau először írt Tardieu nevezetes cikksorozatához, amely a béke címen legközelebb könyvalakban fog megjelenni. Az előző eszmemenete ez:
Megállapítom, hogy a versaillesi szerződés francia bírálói most már tökéletesen egyetértenek abban, hogy a szerződés végrehajtását kell követelni. Teljesítéssel kikerülhetetlen, hogy ennek, valamint a többi békeszerződésnek keresztüvitelég ne maradjanak érvényben háborus intézkedések. A szövetségesek majd csak ezután fogják megteremteni a csodabékét, miután a csodaháború rájuk nézve szerencsésen végződött, a háború csodás megszervezése után fog elkövetkezni a béke csodáinak megszervezése. Fejtegetéseinek további során Clemenceau óva inti a francia közvéleményt a huzavona politikájától, amely nagy veszedelmeket rejt magában. Nagyon becses volt ránk nézve a német delegátusnak (a volt miniszterelnök itt Stinnes Hugóra céloz) az a kívánsága, hogy a szövetségesek a szakértők konferenciáján hagyják abba a vitatkozást a gyermekbetegségekről és térjenek a tárgyra. A legnagyobb hálaival tartozunk ennek a bochnak ezért az otromba öszinteségéért, amellyel szétosztott minden illúziót és rávilágított a németek igazi gondolkodására.
— A németek még most sem tudják fölhogni vereségük nagyságát. Ha a németek öszintén magukba szállnak és komoly munkával, de egyúttal vezekléssel is el akarják foglalni azt a helyet a világon, amely őket joggal illeti, annak csak örülhetünk s rajta kell lennünk, hogy így is legyen, addig pedig a győzteseknek részen kell lenniük annak az országnak a határán, amelyet Wilson nagyon találóan a szabadság harciának nevezett.
Az előző így végződik: Ha a németek győztek volna, Franciaországra olyan sors várt volna, mint a minót Hannibal Rómának juttatott. De szerencsére mi győztünk és Franciaország beérte azzal, hogy a jog erejére építette föl a tartós béke alapjait, amellyel nagy felelősséget vett magára. A porly és az üllő kész, ám lasson munkához az erős kar.

Fényes László — Friedrich Istvánról

(Ki a felbujtó Tisza meggyilkolásában?)
Budapest. A Tisza bünper tegnapi főtárgyalásán Fényes László hirlapíró folytatta vallomását. Elmondja, hogy csak a nemzeti tanács ülésére járt el, máshová nem. Fogadja azt, mintha gróf Tisza Istvánt gyanúsították volna, amiért gróf Károlyi Mihály bécsi útja nem sikerült. Elnök kérdésére Fényes tagadja, mintha a nemzeti tanács nevezetesebb politikusokat és katonákat el akart volna fogatni. Tisza megöletése nem a nemzeti tanácsból indult ki.
— A forradalom éjszakáján egy katoná elém állott, mondja Fényes és parancsot kért Tisza megöletésére. Én rákiáltottam: Pofon váglak, te csirkefogó! Elkérgettem a katonát.
Fogadja, mintha Kéri hangoztatta volna, hogy Tiszát el kell tenni láb alól. Október 28-án Friedrich a pártkörben hozzájött és szenvedélyesen kifakadt mondván, hogy a nemzeti tanács semmit sem tesz. A nép nyugtalan, tenni kell valamit. Elnök: Adatok szólnak amellett, hogy ön a Lánchidi vérengzés után azt mondta, hogy „ezért véres bizzsut állunk!”
Fényes László: Ezt tagadom. Az sem felel meg a valóságnak, hogy Kéri tömeges kivégzéseket kívánt. Én a gyilkosság napján a lakáson tartózkodtam. A telefonközpont akkor az Est szerkesztőségében volt. A minisztertanácsban valószínűleg tartották, hogy a gyilkosok szökött katonák.
Kihallgatása további során Fényes László Friedrich Istvánról beszélt. Elmondja, hogy Friedrich szenvedélyes, hirtelen természetű ember. Lelkes híve volt Károlynak és eszméinek. Bár Friedrich politikai ellenfele lett, nem mondhat róla semmi rosszat. Elnök: Ugye bár, ezzel azt akarja bizonyítani, hogy nem járhatott el vele együtt. Fényes László: Igen. Vagy ő a felbujtó vagy én. De logikai képtelenség, hogy mindketten bűnösök és ártatlanok legyünk.
Ezzel a kihallgatás befejeződött. A tárgyalás folytatását másnapra halasztották, amikor Gaertner Marcell építész kihallgatására kerül a sor.

Megy a levél Magyarországra.

A Lőkősházán megtartott román-magyar postai tárgyalások megszakadása folytán, amelyek tudvalevőleg a csomag- és pénzforgalom ügyében folytak a két állam postaigazgatóságainak küldöttjei között, ma Aradon az a hír terjedt el, hogy bizonytalan időre beszüntették a két állam közötti levélforgalmat. Az Aradi Közlöny munkatársa ma délelőtt felkereste Bulzau Avram postafőnököt, aki kijelentette, hogy a magyarországi levélforgalom megakadásáról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak és az összes leveleket, az ajánlott leveleket is, zavartalanul továbbítják a temesvári 2. számú postahivatal útján a nemzetközi gyorsvonattal Magyarország felé.

Nem helyezik el a timisoarai (temesvári) üzletvezetőséget.

Egy déltáni lap a Bucaresti Ujság után megírta, hogy a CFR. vezérigazgatósága a közeli hetekben a timisoarai (temesvári) kerületi vasutagazgatóságot is felosztatja. A híradás szerint a timisoarai (temesvári) üzletvezetőséget már május elsején a lugosi vasutagazgatósághoz olvasztják be. Mihailovicu az aradi üzletvezetőség aligazgatója ebben az ügyben a következőket mondotta munkatársunknak:
— A legvalószínűbbnek tartom a timisoarai (temesvári) üzletvezetőség jelenlegi felosztásáról elterjedt híreket. A bucaresti központ ebben a rendkívül nagy és fontos ügyben, ha tényleg foglalkoznék ezzel a tervvel, az aradi vasutagazgatóságot feltétlenül értesítette volna. Ilyen irányú hivatali értesítést azonban ezideig nem kaptunk. De más okokra is van rá, hogy kételkedjem a timisoarai (temesvári) vasutagazgatóságnak Lugojra (Lugosra) való helyezésében. Lugojon (Lugoson) jelenleg egyáltalában nem tudnak elhelyezni egy teljes személyzettel rendelkező idegen üzletvezetőség alkalmazottait, sőt még a hivatalok céljaira sem találnának helyiségeket. Lehetséges, hogy idővel át fogják helyezni a timisoarai (temesvári) vasutagazgatóságot Lugojra, de ez feltétlenül nagy építkezéseket és így hosszabb időt igényel.

Vilmos excsászár Potsdamba utazik.

(Részvessz felesége temetésén.)

Berlin. Augusztó excsászárnő halálának körülményei érdekes konzekvenciákat vonhatnak maguk után. A német birodalmi kormány már a multkoriban, amikor az excsászárnő halálát várták, arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem gördít akadályokat a holttestnek a potsdami családi kriptában való nyugalomra helyezése elé. A kormány a tegnapi minisztertanácson ezt a határozatot jóváhagyta és így a temetést szombaton megtartják. Valószínű, hogy az incidensek elkerülése céljából a koporsót este szállítják Potsdamba és a gyászszertartást is éjjel tartják meg. Légerdeke- sebb körülmény az, hogy Vilmos excsászár azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, engedje meg, hogy a felesége temetésén részt vegyen. A kormány még nem határozott, de valószínű, hogy az engedélyt megadja. Vilmos ebben az esetben Hollandiából egy napra Potsdamba utazik, ha ugyan az utazásba az antant hatalmak beleegyeznek.

oooooooooooooooooooo

Schönbrunn fenntartása —

évi 30 millió korona.

BÉCS. A volt császári javadalmaknak az állam részére való átvétele ügyében folytatott tárgyalások során jelentős szerepet játszik Schönbrunn. Egész Schönbrunn az állam tulajdonába megy át, kivéve a Glorietténél levő Siberer- és Schleinitz-villákat, a két villa között levő gyümölcsöst és a vadászpark egy részét, amelyekről még nem döntöttek. Schönbrunn fenntartása már most is évi 30 millió koronába kerül, a miből 10 millió magára a kastélyra és a többi épületekre. 12 millió a kertre és 8 millió az állatseregletre esik. Már a mostani tárgyalásokon is az a felfogás domborodik ki, hogy Schönbrunn, a mennyire csak lehet, jövedelmezővé tegyék. Elsősorban azt tervezik, hogy az állatseregletet átalakítják modern nagyvárosi állatkertté. A kastély és a melléképületek lakrészeit már körülbelül évi 2 millió korona bérért bérbeadták és még ennél is nagyobb évi jövedelmet fog biztosítani a kerthen termelt virágok eladása. A legfőbb gondot a nagyszerű francia park adja, a mely nemcsak Európában, hanem az egész világon páriát ritkítja. A hannoveri Herrenhausen-i művészies kertek a legújabb híradások szerint megszüntetik és Versailles is, amely híres példányképe volt a schönbrunni kertnek, már rég nem ápolják és művelik oly mértékben, hogy a műkertnek klasszicitását biztosíthatják. Miután sikerült a schönbrunni kertet a háború és a forradalom ellenére régi karakterében megőrizni, mindent elkövetnek, hogy Bécsnek és Ausztriának ezt az egyedül álló látványosságát továbbra is fenntartsák.

Százmillios veszteségek a magyar fa-piacon

(Budapestben 2000 vagon tűzifa hever eladatlanul.)

BUDAPEST. Az Est vasárnapi száma közli: A kereskedelmi forgalomban a kínálat legerősebb áradata a tűzifánál mutatkozik, ahol a körülmények összetalálkozása folytán — az idő enyhülése miatt — egyre kevesebb a vásárló, viszont a román határ megnyitásával naponta szaporodó vonatok egyre hozzák Budapestre Erdélyből és Romániából a tűzifa szállítmányokat. A téli inség idejében — mindig az volt a remény, hogy a Romániában lekötött küldemények megérkeznek, de csak most a közlekedés megjavulásával tudul Budapest felé az erdélyi és román fa, amelyből a kereskedelem megállapítása szerint ötvétezer vagon gravitál Magyarország felé és havonta átlag öt-hatezer vagon fog belőle ideérkezni. Csehszlovákiában hasonló a helyzet és onnan is egyre növekvő mennyiségek jönnek át a magyar-cseh határon s ez a két áradat természetesen egyre jobban nyomja le az árakat, amiben azután segít neki másik olcsósági tényező is: a lei és a szokol árhanyatlása.

Mindezek a jelenségek válságos helyzetbe sodorták a budapesti fakereskedelmet, amely részben a meglevő készletek eladhatatlansága, másrészt pedig a lei és a szokol esése miatt súlyos veszteségeket szenvedett. A budapesti fakereskedelem vezető tényezői egybehangzóan azt állítják, hogy a veszteségeket főleg az újdonsült kereskedők és kitermelők érzik, mintán az importfa olcsóbbodása számottevően nyom-

ja a belföldi árakat is és ezek újabb közvetítő elemek igen drága tőőarokat fizettek annak idején csak hogy áruhoz jussanak. Az eddig felmerült veszteséget a fapiac krízise folytán több száz millióra becsülik szakkörökben.

Jelenleg csupán Budapestben kétezer vagon tűzifa hever eladatlanul, pedig az árát egyre nyomja a főváros ármegállapító szerve. Kezdetben még háromszázhegyven koronára volt az importfa métermázsája hivatalosan, ma pedig lecsökkent már 215 koronára és ugyanez a belföldi fa árát 175 koronára maximálták. Ugy értesülünk, hogy az árhanat lás tovább fog tartani és már a jövő héten a főváros tovább nyomja az árát, úgy, hogy a belföldi fa és az importfa ára között a közeli napokban már alig lesz eltérés. Bár az importfa beözönlésével belátható időn belül változatlanul számolhatunk, amennyiben a magyar kereskedők és faviállalatok kivétel nélkül román és cseh fát szeretnek szállítani, azért a hatóságok akciója arra irányul, hogy a közönséget a tavaszi és a nyári favevásárlására rávegyék. Hivatkoznak arra, hogy a belföldi fakészlet aránylag csekély s a mi van, az a nyáron elfogy. Az őszi fapiacot mindenestre befolyásolni fogja a szénhelyzet és különösen a lei és a szokol árfolyama is. Hasonlóan látja a helyzetet a főváros is, a mely el van készülve arra, hogy a napokban megszüntetett fajegyrendszert ismét vissza kell majd állítania.

Irodalom és művészet.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat: Cigányszerlem. (A.)
Vasárnap d. u.: Tosca. Este: Cigányszerlem. (B.)
Hétfő: Romeo és Julia. (C.) Mágory Mici vendégfelléptével.

Mi kettőn.

(Bemutató előadás a városi színházban.)

A *Mi kettőn* című francia vígjáték, amelyet tegnap mutatott be a városi színház, tipikus francia színpadi termék: szellemes, kedves és ötletes. Abból a fajtából való, amely elszórakoztatja a közönséget, amely mesolyra deríti az arcokat, de maradandó bonyomásokat nem kelt. Nem pedig akkor, ha az előadás kissé vontatott és a szereplők nagyrésze még a sugó után sem tudja elmondani mondókáját, mint ahogyan azt tegnap tapasztaltuk. Még azt is megállapítjuk, hogy az ilyen finom étel nem nagyon kell a közönségnek, hiszen április van és az emberek szívesebben sétálnak az enyhe estben, ahonnan csak akkor néznek be a színházba, ahol izgalmas, idegeket megrázó darabokat játszanak.

A siker tehát elmaradt, pedig a szereplők némelyike mindent elkövetett, hogy a darab sikert arasson. H. Harmath Józsa például frissen, üdén játszotta a leány-asszonyt s a maga művészetével és természetesen bájjal ruházta fel azt a kedves vígjátéki figurát, Földes Mihály megszokott kedvességével játszotta a legény-ferjet, aki végül mégis

csak belebolondul a próbaházassággal szerzett asszonyába. Várnay Jenő finom humorral és egyéni stílusával ruházta fel a vén és jólelkű, önfeláldozó bohém-barátot. Mézáros Béla a szerep esetlenségével keltett derűtséget, de nem aknázza ki teljesen az önként kínálkozó komikus helyzeteket. Thomay Masa hódító megjelenésű barátja volt és egy új divatkreációval keltett feltűnést. Olasz Lajos egy öreg tudós pompás figuráját vitte a színpadra ötletesen. Tompos Ella még kezdőlegos színésznő, aki tapogatózik a szerepkörök között. Benkőné és Ács kedves figurák voltak, csak kár, hogy a szerep nem tudásuk kissé megakasztotta az előadás menetét.

A *Cigányszerlem* teljesen új betanulásban kerül felelevenítésre szombaton és vasárnap a városi színházban. Csaknem az egész operétszemélyzet játszik a népszerű és híres Lehár-operetben, még pedig legtöbben mint új szereplők lépnek fel Aradon a mostani repriz alkalmával. A színház igazgatósága az alábbi érdekes szereposztásban tüzte műsorra a régen nem játszott nagy operettet: Dragulin — Faludi, felesége — Benkőné, Zórika leánya — Halmos Mici, Ilona — Horváth Mici, Józsi cigánylegény — Takács, Kajetan — Selmezi, Jolán felesége — Seregh Marcsa, Mócsi — Gyöző. A közkedvelt, fulbemászó muzsikájú Lehár-operet reprizét a színházat látogató közönség minden rétege nagy érdeklődéssel várja.

Megnyit a szöpművészeti szalón új helyiségében, az Ortutay-palotában. Szencziációs képek, szobrok, műtárgyak állandó kiállítása, vétele, eladása és bi-
zanányi árusítása.

* Haladás előadás ma délután fél hat órákor az Ipartestületben. Bul. Carol I. (Erzsébet királyné-körút) 16.

* A dr. Mezey-hangverseny részletes műsorát közli az Aradi Élet mai száma, amely holnap, vasárnap d. u. fél öt órákor a Kulturpalota nagytermben tartandó koncerten kapható lesz. Csekély számú jegyek Deáknaál.

* *Romeo és Júlia*-t érdekes vendégfellépéssel eleveníti fel hétfőn a színház. A híres Shakespeare dráma nagy női főszerepét Mágory Mici timisoarai (temesvári) urileány játssza, aki fejlett művészi tudásával messze felette áll a műkedvelőknek, amint arról rövidesen meggyőződik a publikum.

* A Haladás-előadások iránt Arad város szépért és nemesért lelkesedő közönsége mindenkör nagy érdeklődést mutat. A vezetőség most az újítást vezeti be, hogy a rendes szociológiai előadások mellett mindig szerepelni fog egy-egy rövid művészettörténelmi ismeret. Nagy Zoltán, a Haladás-délutánok agilis rendezője már ki is dolgozta a programot, amely felöleli a zene-, a szobrászat, festészet, építészet, irás és olvasás fejlődését. A mostani előadás a zene történet sorozatát Békeffy Pál nyitja meg. Minden előadásnak a műsora tíz számból fog állni. A szombati, mai délutáni a színházi zenekar is közreműködik egy hárfaszerezzel. Ezenkívül szerepelni fognak Brassay Ernőné és Barics Gyula énekszámokkal, továbbá Selmezy Mihály, B. Szalay Aranka és még számosan.

* *Tosca* szerepel a színház vasárnap délutáni műsorán. A hatalmas opera a már ismert elsőrangú szereposztásban kerül előadásra, ezúttal mérsékelt hely-
árok mellett.

Nem lesz ex-lex a városnál.

A város költségvetésének tárgyalását március 31-én kellett volna befejezni. A tárgyalások azonban olyan pontos és részletes munkát igényelnek, hogy a városi tanács a prefektus engedélyét kérte arra nézve, hogy a március 31-i határidőt egy hónappal meghosszabbítsa, nehogy ex-lex álljon be a város közigazgatásában. A prefektus teljesítette a tanács kérését. Dr. Angel István polgármester kijelentette munkatársunknak, hogy valószínűleg kénytelennek lesznek még egy havi halasztást kérni a prefektustól, mert ehő végére sem fejezhetik be a költségvetési tárgyalásokat. A költségvetési tárgyalások befejezése után megállapítják a községi adókulcsot.

A bucarestii szállodák megrendszabályozása.

Bucuresti. A belügyminiszter jóváhagyta a város előjárósága által megállapított szállodai szabályzatot. A miniszter arra utasította a bucarestii polgármestert, intézkedjék, hogy minden szobában kifüggeszték az árjegyzéket. A szobaárban benne van a világitási és kiszolgálási díj is, ezentul tehát tilos ezeken a címeken bármit is külön felszámítani. A miniszter megállapítja, hogy igen sok visszaélés történt amiat, hogy a vendég nem kellő időben jelentette be elutazását. Most minden szobában figyelmeztetést kell kifüggesztetni és minden vendégnek részletes jegyzéket kell kiszolgáltatni az általa fizetett összegekről.

Politika és szerelem.

(Karolyi Mihályné naplója.)

Megirtuk annak idején, hogy gróf Karolyi Mihályt és feleségét bolsevista propaganda miatt kitusították Olaszországból. Az olasz rendőrség lefoglalta Karolyiék irásait s ezeket Türr Stefánia, a hírneves olasz író, néhai Türr István magyar tábornok leánya lefordította olaszra. Az iratok között volt gróf Karolyi Mihályné naplója is. Ebből a naplóból egy budapesti lap részleteket közöl. A napló első része 1920. május 6-án kezdődik és Bolgár Eleknek, a kommunisták kiküldöttjének megérkezéséről ad hírt. A naplóban gyakran szerepel Leninnek és Kun Bélának a neve. A napló azt írja, hogy Karolyi nem akart hivatalosan belépni a kommunisták pártba. Erről a napló így emlékezik meg:

— Mihály is megmagyarázta, miért vonakodik belépni a kommunisták pártba. Ennek egyetlen oka a következő: Mihálynak az a meggyőződése, hogy így jobban és szabadabban használhat a pártnak és az ügynek. Azt mondta, hogy Kun Béla rettenetes hibákat követett el a proletárdiktatura alatt, főként azt, hogy a paraszttal rossz politikát üzött.

Bolgár Elek, mint a naplóból kitűnik, Prága és Berlin között volt az összekötő kapocs. Ő szövegte a forradalom szálát. Karolyi Mihálynál pénzeket találtak, amelyeket a kommunistáktól kapott. Ezekről is szó esik a naplóban. Az emigrációnak is meg van a maga bürokráciája, jobban és rosszabbul fizetett állásokkal és alkalmazottakkal, akik egymás ellen küzdenek, hogy minél nagyobb pénzt kapjanak a vörös sápból. A grófnő gyakran panaszkodik naplójában, hogy nem nekik jutott a forradalmi részvénytársaság igazgatósága. A naplóban a vérvörös propaganda mellett rózsaszín levelek is találhatóak. Kis és csunya szerelmekről van itt szó, amelyek belkapcsolódnak a világtörténelmi eseményekbe és Karolyi Mihály ténykedésébe. Aféle politikai szerelmek ezek, amelyeknek szenvedő hőse Karolyi Mihály. A grófnő, akit főúri körökben Bolsevik Katának neveztek, a következőket írja:

— Jeszenszky már régebben utazott el Németországba, de eddig nem adott életjelt magáról. Éppen erre gondoltam, amikor a telefonhoz hívtak. Ő volt. Tudtam, hogy visszajön, hogy nem tudott elválni. Azt mondtam, hogy látni akarom. Kicsit kérette magát és úgy tett, minthogyha nem lenne fontos a találkozásunk. De három óraker találkoztunk a Sachs-szálló előtt és elkísért bevásárolni. Így beszélgettünk egy kicsit. Rosszkedvű volt és azt mondtotta, hogy nem szeret többé engem és hogy bűnösnek érzi magát Mi-

hályal szemben. De nemsokára aztán bevallotta, hogy mihelyt hazaér, újra hatalmamba érzi magát.

Közben a grófnő propagandát csinált. Naplója annyira átvann szöve politikával és szerelemmel, hogy ezt a két dolgot egymástól nem lehet elválasztani. Találkozik Jeszenszkyvel a szállójában és a grófnő megírja naplójában, hogy a Hotel Sachs első emeletén levő 26. számú szobájában találkozott. Azzal az ürügygyel, hogy Prága mellett lakó gyermekeit látogatja meg, újra és újra találkozott Jeszenszkyvel, vele együtt utazott, veszekedett vele, majd kibékült és aztán me-

Megalakult az új magyar kormány.

Budapest. Horthy Miklós magyar kormányzó gróf Bethlen Istvánt bizta meg a kormány megalakításával. Gróf Bethlen István tárgyalásokat folytatott, amelyek eredményre vezettek. Ez alapon tegnap délután részletes előterjesztéseket tett a kormányzónak. Az új kormány listája a következő: Miniszterelnök gróf Bethlen István, külügyminiszter gróf Bánffy Miklós, honvédelmi miniszter Belitska Sándor, belügyminiszter gróf Ráday Gedeon, belügyi államtitkár Gömbös Gyula, pénzügyminiszter dr. Hegedüs Loránd, kereskedelmi miniszter Hegyes-halmly Lajos, földmívelésügyi miniszter nagyatádi-Szabó István, közlekedési miniszter Mayer János, közoktatásügyi miniszter dr. Vass József, közoktatásügyi államtitkár Kovács István, igazságügyminiszter Tomcsányi Pál Vilmos, népjóléti miniszter Bernolák Nándor. Politikai körökben biztosra veszik, hogy Eckhardt Tibor a külügyminiszterium sajtóosztályának főnöke legközelebb távozik helyéről.

Budapest. A magyar hivatalos lap közli gróf Bethlen Istvánnak és kormányának kinevezését. Az Aradi közlöny budapesti tudósítója beszélgetett az új magyar miniszterelnökkel, aki a következő kijelentéseket tette:

— Egyik főtörekvésem, hogy a kormányzó tekintélyét helyreállítsam, minden irányban és mindenkivel szemben. Le akarom törni azokat a kinövéseket, amelyek a belső konszolidáció helyreállítását akadályozzák. Kormányom irányja keresztény, nemzeti, erősen agrárius és demokratikus szellemű, az erdélyi arisztokrata családok hagyományos demokratizmus-szellemben. A kormány leg-sürgősebb feladatának tekinti a pénzügyi konszolidációt biztosító reformok gyors letárgyalását egy idejűleg olyan kormány intézkedések életbeléptetésével, amelyek a

gint veszekedett. Később a következőket írja naplójában:

— A prágai emigránsok attól tartanak, hogy a fehér terroristák merényletet terveznek ellenük. Elhatároztuk tehát, hogy Prága közelében keresünk menedéket. Schuller felajánlotta házát, de Mihály kijelentette, hogy nem fogadhatja el ajánlatát, mert attól tart, hogy időközben minden felügyelet nélkül beszélhetek Jeszenszkyvel. Így megígértem neki, hogy hat hónapig nem találkozom Jeszenszkyvel, ha megen-gedi, hogy egy fél napot zavar-talanul tölthessek vele. Mihály ebbe belement. Jeszenszkyvel a Sachs-szállóban találkoztam. Megígértem neki, hogy az ősszel látjuk egymást. Azt tanácsoltam, álljon be Oroszországban a vörös hadseregbe, de Jeszenszky nem akart komoly dolgokról beszélni, csak a szerelméről.

Az amerikai milliomosok.

Az a hiedelem, hogy az Amerikai Egyesült Államok az az ország, amelyben az aranyat dzsaszámra lehet szedni, még mindig nem halt ki az emberekből. Ha ez nem is áll ugyan meg, de annyi bizonyos, hogy Amerikában él a legtöbb milliomos, még pedig dollármilliomos. Összesen 28.226 milliomos tengeti szegényes milliomos-életét az Egyesült Államokban. Ezek közül tíznek évi 5 millió dollárnál több költpénze van, kilencnek az évi jövedelme 4—5 millió, tízenegy szegény milliomosnak csak 3 millió dollár az évi jövedelme és 34-nek mindössze 2—3 millió. Persze az adók sem valami alacsonyok, amelyekkel a milliomosokat sújtják. Ebben a tekintetben első helyen áll az öreg Rockefeller, a ki az elmúlt évben az államnak jövedelmi és hadinyereségadóval együtt egy igazán csekély összeget, 33 millió dollárt juttatott.

Koldusok.

Az utóbbi időben alaposan elszaporodtak Aradon a kéregezők. Az ember ugyszólván menni sem tud az utcán, hogy bele ne ütköz-zék egy-egy önmagát mutogató nyomorékba. A hatóságoknak igazán kellene valamit tenniök. A társadalomnak segíteni kell a nyomorékokon, rokkantakon, de ennek semmiesetre sem az a módja, hogy kiültessék őket az utca-sarokra. Sürgősen felül kell vizsgálni a koldulási engedélyeket. A legtöbb kéregető nincs is rászorulva erre a kenyérszerzés-re. A legtöbbnek van vagyona is. Persze a munkánál mindenkor kényelmesebb a dolgotlan élet. Ha a rendőrség ismét szigorúan fogja ellenőrizni a koldulási engedélyeket, ez az erősen keleties és balkáni izü tünet is csakhamar el fog tűnni Arad utcáiról.

— Munkás nem vándorolhat Amerikába. Bucuresti. Az amerikai konzul jegyzéket nyújtott át a kormánynak, a melyben arról értesíti, hogy Amerika megtiltotta minden idegen munkás bevándorlását. Ez a bevándorlási tilalom jellemző Amerika szomorú gazdasági helyzetére. Beigazolódnak azok a hírek, amelyek az amerikai nagy munkanélküliségről szólnak és arról, hogy a gyárak, iparvállalatok nagy-fultermelés következtében szünetelnek.

Az antant új haditerve, ha Németország nem fizetne

Berlin. Párisi hírek jelentik, hogy a francia kormány Németország részéről még május elseje előtt újabb előterjesztéseket vár a kártalanítások kérdésében. A francia kormány az esetre, hogyha ezek a javaslatok elfogadhatatlanok lesznek, elhatározta, hogy május elseje után a Ruhr vidék azonnali megszállását és annak gazdasági átszervezését fogja javasolni a szövetségeseknek. A Der Tag állítólag illetékes forrásból úgy tudja, hogy Csehszlovákia Németország ellen irányuló gazdasági és katonai műveletekben kész Franciaországgal együttműködni az esetben, ha a Ruhr vidéket má-

jus elseje után megszállják. A Ruhr vidék megszállása egy keleten végrehajtandó hasonló akcióval egyidőben történék meg. A lengyelek Felsősziléziát szállanak meg az ottani francia csapatokkal együtt. A Der Tag szerint Franciaország a következő javaslatot tette Prágában: Katonai mozdulatok Glatz-Waldenburg irányában. a csehszlovákok a lengyelekkel és franciákkal működnek együtt. A csehek megszállnak Glatz Waldenburgot, a lengyelek pedig Felsősziléziának az Odera felőli részét. Az antant Szilézia többi részét szállaná meg.

HIREK.

Szenet kór a prefectus.

A villanygyárban újra szénhiány mutatkozik. Ha rövidesen nem kap Arad város nagyobb mennyiségű szenet, redukálni kell az áramszolgáltatást. Radu Pancu prefectus bucurestii útja az aradi szénhiánnyal is összefüggésben van. A prefectus magával vitte Bucurestibe az összes aradi iparvállalatok névsorát, amelyeknek üzemi fenntartásához éjszakai és nappali áramra van szükségük hogy azt illetékes helyen bemutassa. A prefectus intézkedik Bucurestiben, hogy Arad állandóan kellő mennyiségű szenet kapjon, mert a szénhiány Arad iparvállalataira katasztrofális lenne.

A város közegészségügyi bizottsága. Április 16-án délután 5 órakor a város egészségügyi bizottsága a város-háza tanácstermében fontos ülést tart dr. Demian Aurél elnöke alatt.

Tisztviselői küldöttség a belügyminiszternél. Bucuresti. Az erdélyi és bánáti tisztviselők hétfőn ülést tartottak Bucurestiben. A tisztviselők abban állapodtak meg, hogy kihallgatáson jelennek meg Argetoianu belügyminiszternél. A küldöttség Michalache képviselő vezetése alatt tisztelget a belügyminiszternél és átadták neki a helyzeliüket ismertető memorandumot. A belügyminiszter válasza nem elégitelte ki a tisztviselőket s ezért elhatározták, hogy a nemzeti-párt-hoz fordulnak támogatásért. A párt nyomban értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy az erdélyi és bánáti tisztviselőket a legmesszebbmenő támogatásban részesíti.

Meghalt a római polgármester. Róma. Az olasz fővárosnak hosszú időn át volt polgármestere, Náthán, aki Olaszország egyik legkiválóbb politikusa volt, tegnapelőtt éjjel meghalt.

Szárazság Magyarországon. Budapest. A meteorológiai intézet jelentése szerint Magyarországon még soha sem volt oly nagyfokú szárazság, mint az idén.

D'Annunzio képviselő akar lenni. Róma. D'Annunzio a küszöbön álló új választásokon fellép képviselőjelöltként. Az Abruzzok egyik kerülete már felajánlotta neki a jelöltséget.

A pezsgőző Budapest. Budapest. A magyar főváros statisztikai hivatala, amely a luxusadót is kezeli, megállapította, hogy Budapesten az elmúlt évben összesen százezer üveg pezsgő után fizettek luxusadót. Egy üveg pezsgő ára az adókkal együtt 450—500 korona.

Hamis bankjegyek. Bucuresti. Dorohoi megyében az utóbbi napokban igen sok rendkívül jól sikerült hamis bankjegy került forgalomba. A Siguranlia megindította a nyomozást és letartóztatta egy Goldenberg nevű fiatalembert, akinél hazkutatást tartott, de ez nem vezetett eredményre. A pénzhamisítók székhelye valószínűleg Csernovitz.

A petrozsényi betörés. A petrozsényi vasuti raktár betöréséről a napokban hírt adtunk. Tegnep az aradi vasutigazgatóság részéről dr. Costa, az aradi üzletvezetőség jogügyi osztályának helyettes elnöke tartotta meg a helyszíni szemlét. Megállapítást nyert, hogy a betörés alkalmával 12.330 lei készpénz lútt el, míg az elvitt ruhane-műeket és egyéb holmit a raktár közelében eldobálták. A rendőrség erőlyesen nyomoz.

Női követségi titkár. Páris. Az Amerikai Egyesült Államok párisi nagykövete Atherson Lucil kisasszonyt nevezte ki követségi titkárrá. A kinevezést Harding elnök jóváhagyta.

Makódik a jéggyár. Az aradi műjéggyár a mai napon megkezdte működését. Erre vonatkozólag beszélgetést folytatott Zádor Imre gépüzemigazgatóval, aki kijelentette, hogy a holnap tartandó műszaki bizottsági ülés meghatározza a műjég árát, s akkor semmi akadály sem lesz a közönség jéggel való ellátásának. Az esetleges szénhiány nincs befolyással a jéggyár működésére, mert azt benzinnátorokkal szerelték fel.

Kínizsi-AMTE. barátságos footballmerkőzés vasárnap, április 17-én d. u. 5 órakor az AAC pályán. Jegyek Maidt Emil üzletében válthatók.

Fényképészeti kiállítás Aradon. Az aradi Foto-klub dr. Robu János főpolgármestertől a Kulturpalota kistermében való kiállítás rendezésének engedélyezését kérte. A főpolgármester kijelentette, hogy a kiállítást engedélyezi és azt öle feltehetőleg támogatni fogja.

A szolnoki gyilkosság. Budapest. Pató Imre törökszentmiklósi gazdákodó felesége a rendőrségen bevallotta, hogy gyermekét ő gyilkolta meg és Szolnokon egy vasúti kocsiban elrejtette. A feljelentést Barabás Samu volt erdélyi református esperes tette meg s a feljelentés alapján a rendőrség kinyomozta a gyilkosk. Barabás Samu elmondotta feljelentésében, hogy Pató Imréné nála szolgált és pontos személyleírást adott róla. Ennek alapján a rendőrségnek sikerült elfognia a gyermekgyilkos anyát.

Előkészületek a strandon. Irtnnk arról, hogy a városi orvosi hivatalnak Merle Géza mérnök vasbeton kompról tervezetet nyújtott át, amely arra szolgálja, hogy a strandolokat az egyik parttól a másikra szállítsa. Herling Gyula városi főmérnök kijelentette munkatársunknak, hogy Merle Géza vezetete nem vehető igénybe, mert az igen nagy befektetést igényelne és nem lehetetlen, hogy a város csak rövid ideig bérlje a Neptun-ürdőt. A régi kompjavitásához már hozzáfogtak és azt felső vassodrony-kötéllel lálják el. A javítási munkálatok rövidesen befejezónék, s így a fürdőszéken megkezdésével, egy a réginél sokkal kényelmesebb szállítási eszköz áll majd a közönség rendelkezésére.

Diákok kedvezményes utazása. A CFR. bucuresti vezérigazgatósága rendelete alapján az iskolás fiúk és leányok szünidei utazás alkalmával 50 százalékos árkedvezményt élveznek. A rendelet ma érkezett meg az aradi vasutigazgatóság-hoz, amely szerint a diákok személyazonosságát igazolványait az intézetek igazgatóinak alá kell írni. Ezt az igazolványt azonban csupán szünidei utazás alkalmával vehetik igénybe és a jegyváltás előtt a pénzlárnál fel kell mutatni.

Csempészek a törvényszék előtt. Az aradi királyi törvényszéknek Bittó József táblabíró elnöke alatt működő hármaslánácsa Messzer Ferencet és Kiliász Mártont 500—500 lei pénzhünetésre ítélte, mert a haláron egy hordó petroleumot akartak átsempészni.

A vasut áldozata. Tegnep délután a gyorok-aradi vonat által összetaposott Jon Nicolae gyoroki lakos ma belehalt sérüléseibe. Az aradi ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

Szerencsétlenség a hetivásáron. A ma délelőtti hetivásárt majdnem végzettségé válható esemény zavarta meg. Egy szabadhelyi kocsi állt a Pannónia szálloda előtt. Egyszerre az egyik lö kocsizabadult a kötőfékből és megfordulva felugrott a szekérre. A kocsin ülő Petru Vaszilt és feleségét ugyszólván keresztül lépte az állat. Az embernek sikerült lemászni a kocsiról, de az asszony elájult. A szekeret feldöntötték és a forradalmár lovat csak úgy tudták róla levenni. Az asszonynak sem történt sem-

mi baja, csak az ijedségtől szivgörcsöt kapott. Csakhamar sikerült eszméltre téríteni.

Tüzlötti közgyűlés. Az „Aradi Önkéntes Tüzlőkör" i. évi április hó 24-én délelőtt 10 órakor a város-háza emeleti kistermében tartja meg évi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1) évi jelentés, 2) a számvizsgáló-bizottság jelentése, 3) évi költségvetés megállapítás. E közgyűlésre a kar működő, tiszteletbeli és alapító tagjai ezuton is meghívatnak. A parancsnokság.

Huskimérés a hatósági sátorban. Értésiljük a közönséget, hogy a Piata Avram Jancu (Szabadság-téri) hatósági sátorban naponta reggelenként húst mérnek ki, még pedig marha, borjú és sertés-húst a következő árban: marhahus eleje kg.-ként Lei 6.00, 20% nyomtatékkal, sütni való kg.-ként Lei 7.00, borjúhus eleje kg.-ként Lei 8.00, borjúhus hátulja kg.-ként Lei 9.00, sertés-hus eleje kg.-ként 10.00, karmonádi kg.-ként Lei 12.00, a húst Costa Romolus méri ki. Közélmelési hivatal.

A nevelőnö sikkaszt. Somló Miksa aradi kereskedő feljelentést tett a rendőrségen Meggyessy Edt körösbányai leány ellen. Somló a leányt egy crajovai ismerőséhez fogadta fel nevelőnőnek és a felfogadás után átadott neki 1500 lei értékű ruha- és fehérműt, a melyet a crajovai ismerőséhez akart eljuttatni. A nő a kapott holmival eltűnt. A rendőrség körözi.

Árverés a vasutnál. Az aradi vasuti állomás raktárépületében április 28-án reggel 9 órakor nyilvános árverésre kerül egy bőrdőn ruhanemű, két üres kosár, kosárfedel, egy láda patkószeg, korpaszák, egy ruhaneműkosár, egy zsák toll, egy bőrdőn pokrócz, azonkívül seprűk, kapanyelek és üres hor-dók.

Az utcák aszfaltozása. A napokban hozzáfogtak Aradon az aszfaltutak javításához. Erre vonatkozólag kérdést intéztünk Herling Gyula városi főmér-nökhöz, aki kijelentette, hogy az aszfaltozáshoz teljesen új anyagot használnak fel. A mérnöki hivatal elhatározta, hogy az aradi utcák aszfaltjait alaposan kijavítja az új anyaggal, ami hosszabb időre biztosítja az utak tartósságát. A használt aszfaltot csak a kisebb forgalmu mellék-utcacon használják fel. Az aszfaltozási munkálatok körülbelül 3 hónapig tartanak.

A tiltott mütét áldozata. Krisztján Anna buttyini leányt ma délelőtt beszállították az aradi köz-kórházba, ahol meghalt. A szerencsétlen leány tiltott mütétet végeztetett magán az egyik ol-tani babaasszonnyal. Dr. Kabdebó György városi tisztí orvos már csak a beállott halált konstatálhatta. A nyomozást az aradi ügyészség megindította. Az orvosi vélemény szerint a leány halálát a piszkos műszerek által támadt vérmérgezés okozta. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

A hiányzó kerek. Szida Milág aradi bérkocsitulajdonos nemrég egy kovácsműhelybe adta az egyik bérkocsi-ját javítás végett. Később visszakérte a kocsit a kovácsmestertől, aki kijelentette, hogy a kocsit három nappal ezelőtt clopták a műhelyből. Ma megtalálták egy külvárosi ház udvarában Szida zétértől bérkocsiját, amelyről három kerék hiányzott. A nyomozás megindult.

Utazás jegy nélkül. Pável Jomuca mikelakai juhászyerek tegnap felszállt a timisoarai (temesvári) személyvonatra. Jegye nem volt. Menetközben megmondotta a dolgot, fétt, hogy a kalauz észreveszi és így leugrott a robogó vonatról. A fiu oly szerencsétlenül esett, hogy a fejét teljesen összezúzta. Sérülései életveszélyesek.

A meyerlingi tragedia előzménye (Lujza belga hercegnő emlékirata.)

Páris: A Journal megkezdte Lujza belga hercegnő emlékiratainak közlését. Az első közleményben Lujza hercegnő megemlékezik Rudolt trónörökös haláláról és a következőket mondja: Habsburg Rudolf öngyilkos lett. A Vecsera Mária iránt érzett szerelmét ugyancsak befolyásolták. Mielőtt még eihatároztam magam arra, hogy ezeket a sorokat leírjam és a jegyzeteimet rendezzem, amelyek arra az időre vonatkoznak, amikor még Rudolfnak bizalmas barátja voltam, sőtára indultam Bécsben. Egy igen néesp utca sarkán lassan haladó kocsiban furcsán öltözött nőt láttam. A nő kiszállt a kocsiból és támoiygva ment a házak mellett. Amint az arcába néztem, rémületet olvastam le róla. Ebben a furcsa nőben Vecsera bárónő anyját véltem felismerni. Csak le kellett hunynom szememet és már elöttek. Állt Vecsera Mária pompás alakja, amikor Reusz hercegek akkor német nagykövet estélyén találkoztam vele. Akkor jelent meg utóljára a bécsi társaságokban, mert azután a mayerlingi véres rejtély hősnője lett. Aznap este elmentem a követségre. Reusz herceg elbucszott tőlem, hogy Stefánia nővéremet és Rudolf főherceget üdvözölje. Rudolf megpillantott engem, otthagya Stefániát, hozzám jött és minden üdvözlés nélkül így szólt hozzám: — Ön itt? Oh bárcsak akadna valaki, aki megszabadíthatna tőle!

Ekkor én átnéztem Vecsera Máriára. Két tűzben égő szem fixírozott minkel. Vecsera Mária teljesen hatalmába kerítette Rudolfot és azt akarta, hogy nőül vegye. Viszonyuk körülbelül három esztendeig tartott. Az estélyen ugyancsak aggódlam sógorom lázas izgalma miatt. Ez 1889. januárjának második felében történt. Ugy véltem, hogy meg tudom nyugtatni és néhány szót mondottam Rudolfnak, amelyek bizonyára jól estek neki. Így szóltam: — Bizony nagyon szép a bárónő.

Rudolf válasz nélkül otthagytott. Néhány perc múlva visszatért és így suttogott hozzám: — Nem szakíthatok vele.

Ekkor így szóltam: — Utazz el! Utazz Egyiptomba, vagy Indiába. Tégy nagyobb utazást; ha szerelmi bánat győzör s majd meglátod egészséges leszel.

Alig észrevehetőleg legyintett kezével s azután az estély további során nem beszélt többé velem. Nagyon szomorú este volt ez. Mindez oly nagy hatást gyakorolt rám, hogy egész éjszaka nem hunylam le a szemem. Lépésről lépésre követtem Rudolf trónörökös szenvedélyének kifejlődését. Az udvarnál való első megjelenésem után rögtön rokonszenvenzni kezdtem vele. Ő is külön-tett barátságával. Majdnem egyforma idősök voltunk és nyíltan kimondhatom, hogy sok tekintetben hasonlítotunk is egymáshoz Rudolf bizott bennem. Később éreztem, hogy irántam tanusított érzelme több a bizalomnál. Ezt többször éreztem, amikor Bécsben voltam. A trónörökösnek bizalmas beszélgetésünk során többször mondottam:

— Nősülj meg. Van egy nővérem, aki hozzám hasonlít. Vedd feleségül.

Az első eselen, amikor vele erről beszéltem, így szólt:

— A Micit előnyben részesítem. És nyomban a faképnel hagyott. Micit tényleg gyönyörű leány volt, a bécsi nő tökéletes típusa. Vecsera Mária két gyermekkel ajándékozta meg Rudolf trónörököst. Később, talán saját belátása, talán az én befolyásom következtében mégis a házasságra határozta el magát. Elutazott Brüsszelbe és nőül vette a nővéremet. Ez a mayerlingi dráma előzménye.

Elfogyott a város cukorja.

(Nagy áresés várható.)

Munkatársunk ma beszélgetést folytatott Antal Jánossal, a köz-élelmezési vállalat igazgatójával, aki kijelentette, hogy a város cukorkészlete teljesen elfogyott. Egyelőre a város nem szerez be cukrot, mert arról értesült, hogy több nagyobb cseh-szláv bank rendkívül előnyös ajánlatot tesz cukorra Romániának. Galacban a cukor ma 13 lei. Aradon 20 és fél. De a szállítási költségek ezt a különbséget felemésztenék. Más helyről arról értesülünk, hogy Amerikából több hajórakomány cukor érkezik rövidesen Romániába kilogrammonként 7 és fél centes árban, ami itt körülbelül 5 leit jelentene. Ha ez így van, árási áresés várható a cukorpiacon, még akkor is, ha ehhez az árhoz a legmagasabb szállítási költséget is hozzászámítjuk.

Tízezer ember pusztulása

(Szovjet rémuralom Ukrajnában.)

Tarnopol. Egy ukrán lap hírtett érdemlő jelentések alapján meg-rázó képet rajzol Ukrajna jelenlegi helyzetéről. A lap szerint az ellentét az ukrán lakosság és a szoviet kormány között még sohasem éleződött ki annyira, mint most. A legutóbbi három hónapban egyedül Podoliában nem kevesebb mint tízezer embert lőttek agyon, vegyesen középosztálybelieket, parasztokat, munkásokat, férfiakat és nőket. A városok insége borzalmas. A bolsevisták már nem reménykednek abban, hogy Ukrainát meg tudják tartani, s ezért most arra törekednek, hogy az országot fönkre tegyék. Az ipar és a kereskedelem megszűnt, a gyárakban és műhelyekben nem dolgoznak. Az ukrán politikai pártok, még az ukrán kommunisták is, a leghevesebb ellenzékben állanak a bolsevistákkal szemben. Emiatt véres üldözésben van részük.

Lakáskiutalások és lakbérmegállapítások.

A lakásbizottság tegnapi ülésén több érdekes ügyet tárgyalt. A bizottság a Str. Consistorului (Batthyány-u.) 20. számú házban, amely az aradi izraelita hitközség tulajdona, a Bodiú képviselő által bérelt lakás évi bérét 3000 leiben állapította meg. Horváth volt szolgabírónak, dr. Varjassy Lajos volt aradi kormánybíró titkárának a Str. Marasesti (Kosuth-utca) 49. szám alatti 3 szobás lakását a bizottság a borászati szövetkezet igazgatóságának utalta ki. Komráth Jenőnének gyógyszerészrekvizirálása iránti kérvényét a bizottság azzal az indokolással utasította el, hogy magánfelek csak akkor kaphatnak fizethelyiséget, ha arra valamely állami intézmény nem tart igényt. A Rendkívüli Újság volt helyiségét, amely most a Reclam

nyomdáé, a bizottság az Intellektuellek Ligájának utalta ki, mert a nyomda nem rendelkezik a lakás hivatal felszólítja Kolozsi Sándort, Matei Emiliát, Pernevény Miklóst, Bretner Etelkát és az Aradnát, hogy lakásigazolványaikért jelentkezzenek.

OOOOOOOOOOOO

Uj üstökös.

LONDON. A délafrikai Johannesburg csillagvizsgálójában március 14-én új üstökösöt fedeztek fel, amely mint az 1921. év első üstököse az 1921 A. nevet kapta. Az üstökös felfedezése idején a koss csillagképben állott. Akkoriban igen világos, csak távcsővel felfalálható csillag volt. Március 18-án és 25-én Algirban fedezték fel az üstökös helyzetét. A megfigyelések alapján megállapították, hogy az üstökös mozgási iránya erősen északi, úgy, hogy idővel az északi félgömbön is alaposan meg lehet figyelni. A Johannesburgi és algiri megfigyelések alapján Ebell kiel csillagász kiszámította, hogy az üstökös április első napjaiban a Vizöntő és Antionus csillagképletei között, április közepén pedig a Delphin csillagképében áll. Az üstökös pályáján egy időben közeledik a naphoz és a földhöz. Május 10-én áll legközelebb a naphoz. A földhöz és a naphoz való közeledése következtében április és május hónapokban a világosság egyre növekedni fog és azt is várni lehet, hogy május hónapban az üstökös szabad szemmel is lehet látni.

Közgazdaság.

Budapest is

emelkedik a leu.

Tegnap jelentettük, hogy a zürichi valutapiacra a leu elérte a legmagasabb kurzust. Mára azután a további emelkedés megállt s a leu igen kis kilengéssel néhány pontot esett. Pénzügyi körökben ezt a megállást azzal magyarázzák, hogy az időjárás Romániában is igen szárazra fordult s ez a leu kurzusára is befolyást gyakorolt. A mai napnak különben az az eseménye, hogy a leu árfolyama a budapesti valutátörsdén is maga mögött hagyta a márkát, kurzusát. Jelentéseink a következők:

Páris, szikratávirat április 14. Leu 24, márká 22.75, dollár 14.02. — **Bucuresti.** április 14. Dollár 55-56, márká 1.01, magyar korona 0.22 és fél. — **Arad,** április 15. Dollár 55, márká 1.03, magyar korona 0.24. — **Timisoara** (Temesvár), április 15. Dollár 56 és fél, márká 1.03, magyar korona 0.24. — **Budapest,** április 14. Dollár 265-275, márká 440-455, osztrák korona 45 és fél, leu 450-460, szokol 385-395, koronadinar 765-785. — **Zürich,** április 14. Berlin 925, Newyork 579, Prága 800, Budapest 210, Zágráb 410, Bucuresti 980, Bécs 170, lebelyegzett osztrák korona 100.

— **Az adóbehajtó hiv. alak.** Megirtuk, hogy az erdélyi pénzügyi adminisztráció reformálásá-

val kapcsolatban adóbehajtó-hivatalokat állítanak fel. Aradon az új adóbehajtó hivatalokat június 1-ig állítják fel. Meg fog szünni a városi adóhivatal és helyébe a városban két adóbehajtó hivatal kerül. A megyében 41 ilyen adóbehajtó hivatal létesítenek. Az adóbehajtó közegéket június 1-ig fogják kinevezni. Az új adószedőket a pénzügyigazgató, az adóellenőröket pedig a pénzügyminiszterium nevezi ki.

A Tükör zsarolási ügye

Az időközben közgazdasági szaklappá átalakult **Aradi Tükör** régi büneiért áll ma délelőtt az aradi királyi járásbíró előtt. Annak idején részletesen foglalkoztunk a dologgal és közöltük **Bittó Miklósnak,** az *Arader Zeitung* kiadójának nyilatkozatát, melyben vádat emel **Gellért Gyula,** a Tükör kiadója ellen, hogy az őt 300 lei erejéig megakarta zsarolni. **Bittó Miklós** megbízta ügyvédjét, hogy az perelje be **Gellért**et. Közben azonban **Sulik Kálmán** a Tükör felelős szerkesztője sértve érezte magát, hogy **Bittó** mindenütt azt hangoztatta, hogy a Tükör őt megakarta zsarolni és beperelte becsületsértésért és ragalmazásért **Bittó**t. **Bittó Miklós** a tárgyaláson részletesen elmondotta, hogy **Gellért** őt tényleg megakarta zsarolni. A kérdéses napon megjelent az *Arader Zeitung* szerkesztőségében és azt mondta, hogy ha nem ad le lapja számára egy 300 leies nyilatkozatot, úgy a Tükör meg fogja támadni őt és eltiporja az *Arader Zeitung*ot. Ekkor ő kiutasította **Gellért**et. Az ígért cikk megjelent a Tükör következő számában. Ő, amikor elmondotta ismerőseinek, hogy a Tükör őt megszarolta, nem nevezte a nevének **Sulik**ot és csak, mintényt konstata, hogy **Gellért** a Tükör nevében járt el. **Sulik** tanukkal igazolta, hogy **Bittó** tényleg rá is vonatkoztatta az inkriminált kifejezést. **Bittó** szintén új tanukat nevezett meg és ezért **Zih József** királyi járásbíró a tárgyalást a bizonyítási eljárás kiegészítéséig elnapolta.

OOOOOOOOOOOO

Repatriálás előtt —

vasuti baleset.

Veres Imre és **János** nevű fia legközelebb akarták magukat repatriáltatni Magyarországra. Veresék már napok óta készülnek az utazásra s a pályaudvaron a rendelkezésükre bocsátott vaggont készülték éppen ma délelőtt butoraikkal megrakni. Közben a vasuti pályaudvaron tolató nemzetközi gyorsvonat mozdonya téves váltóállítással folytán nekieszadt a vaggonnak. Az útközök eltörték. Az összeütközés következtében **Veres János** agyrázkódást szenvedett, míg az apa csak könnyebben sebesült meg. A vizsgálat megindult, hogy kiterhes a felelősség. A fiu életbenmaradásához kevés a remény.

Nem zsufolt

a nemzetközi gyors.

A bécs-bucurestii nemzetközi gyorsvonat az elmúlt hét óta már teljesen helyhezemert számú közönséggel közlekedik. A gyorsvonaton a kellemetlen túlszűfoit-ság már megszűnt, mert az aradi és az erdélyi utazóközönség egyre jobban megkedveli a sokkal olcsóbb menetdíjú, Aradtól a magyargar határig közlekedő személyvonatot. A nagy tolongás, a nemzetközi gyorsal utazni, akárők lázas várakozása, már megszűnt az állomásfőnökségnél, ahol a mai nap folyamán például minden jelentkező megkapta jegyét a gyorsvonatra. A bécs-bucurestii gyorsvonaton beálló rendet nagy mértékben segítette elő az is, hogy a napokban a gyorsvonathoz egy teljes vonaliratu hálókocsit csatoltak s így a gyorsvonat most három hálókocsival közlekedik. Szó van arról is, hogy a nemzetközi gyorsvonatot az arad-budapesti vonalon a jövőben még egy közvetlen, elsőosztályú kocsival is szaporítták.

MOZI.

A mozgóképszínházak műsora: Április 16-án az **Apollóban:** **Milliók a kofferben.** Bűnügyi dráma. IV. rész. — Az **Urániban:** **A tébolyda titka.** Dráma. — **"Milliók a kofferben" IV.** — az **Apollóban.** Pénteken mutatott be az **Apolló színház** "Milliók a kofferben" című páratlanul nagyszabású amerikai bűnügyi dráma negyedik részének bemutatását. Az első három rész a közönség legnagyobb tetszésével találkozott s a nézőtér állandó zsúfoltsága bizonyította az azt a nagy érdeklődést, amit ez a szenzációs film tudott felebreszteni a mozi publikuma körében. A negyedik rész még az előbbi fejezeteknél is érdekfeszítőbb, mert ebben teljes izgalmaságában bontakozik ki a lebilincselő cselekmény. A veszedelmes gonosztevő-társaság **Harley** halála után új vezért választ, aki nagy gonoszszággal irányítja a sötét aknamunkát, amely bármily zseniálisan is van kiterelve, megőrlik a lábalól eltelt tudós unokahúgának, **Jessy**-nek és hűségese segítőtársának lebeszélésén és önteláldozó bátorságán. **Jessy** a haramiak fogságába került, de csak egy időre, mert szövetségese kiszabadítja őt veszélyes helyzetéből. Az izgalmas jelenetek, zseniális trükkök és vakmerő hajszák láncolata a dráma negyedik fejezete, amelynek kiállítására pazar művészettel készült s az amerikai filmgyártás legnagyobb szabású és legcsodásabb alkotásai közé tartozik.

A **tébolyda titka** — az **Urániban.** A filmpiac egyik legszenzációsabb filmjét szerezte meg bemutatásra az **Uránia** színház igazgatósága. A "Tébolyda titka" a címe a kimagasló filmnek, melyet pénteken mutatott be az **Uránia.** **Xavier Montepin** széles körben ismert és nagy sikert aratott hasonló című regénye nyomán készült. Sejtelmes bűnök szövésében vezet végig a regényes drámai film, amely, főkeletesen, adja vissza a szenzációs regény idegcsigázó érdekességeit. A filmgvár nagy apparátussal állította elő ezt a pompás filmet, amely kétségtelenül a szezon egyik legértékesebb filmalkotása. A főszerepben **Galaor,** a szerezem óriás nyújtó javító alakítás.

OOOOOOOOOOOO

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

